

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: “Για ποιον λόγο το ΥΠΑΑΤ απαξιώνει και έχει αφήσει σε πλήρη εγκατάλειψη τον ρουφράκτη της Γυρτώνης του Δήμου Τεμπών, εκθέτοντας σε περιβαλλοντικούς, υγειονομικούς και οικονομικούς κινδύνους τον θεσσαλικό κάμπο και τους κατοίκους του;”

Την έντονη ανησυχία και αγωνία τους εκφράζουν αγρότες και φορείς των περιοχών της Φαλάνης, της Γυρτώνης, του Δασοχωρίου και του Κουλουρίου για την εγκατάλειψη του φράγματος του Πηνειού στη Γυρτώνη του Δήμου Τεμπών. Το υδατικό δυναμικό της Θεσσαλίας και ειδικότερα της λεκάνης απορροής του Πηνειού δέχεται εδώ και αρκετές δεκαετίες υπέρμετρη πίεση από τους χρήστες του δικτύου ύδρευσης και κυρίως από τον γεωργικό τομέα, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες σε νερό. Κατά συνέπεια, οι Θεσσαλοί βιώνουν καθημερινά την αγωνία για την εξασφάλιση των αναγκαίων υδατικών πόρων που θα προστατέψουν τον τόπο τους και τις μελλοντικές γενιές από τον κίνδυνο της ερημοποίησης και της περιβαλλοντικής καταστροφής.

Το φράγμα Γυρτώνης κατασκευάστηκε το 2007 από την εταιρία TERNA, ήταν προϋπολογισμού 38 εκατομμυρίων ευρώ και ολοκληρώθηκε το 2013. Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα και πλέον δαπανηρά έργα της ευρύτερης περιοχής. Παραμένει όμως απολύτως ασαφές, εάν και ποιος φορέας θα αναλάβει τελικά τη φύλαξη, συντήρηση και τη συνολική διαχείριση της λειτουργίας του.

Οι αγρότες καταγγέλλουν ότι οι θύρες του φράγματος εξακολουθούν μέχρι σήμερα να είναι ανοικτές και αφύλακτες, με αποτέλεσμα τα πλεονάζοντα ύδατα του Πηνειού να παραμένουν ανεκμετάλλευτα και το πολύτιμο νερό που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για άρδευση χύνεται στη θάλασσα, την ώρα μάλιστα που οι ίδιοι βρίσκονται σε διαρκή αναζήτηση νερού για τις καλλιέργειές τους.

Επιπλέον, από τις δέκα (10) θύρες που διαθέτει το φράγμα Γυρτώνης, οι οκτώ (8) έχουν φράξει από ξύλα και άλλα φερτά υλικά, καθώς δεν πραγματοποιείται ούτε καν ο αναγκαίος τακτικός καθαρισμός και τα απορρίμματα αυτά μοιραία καταλήγουν στη θάλασσα.

Ως γνωστόν, το έργο για την κατασκευή του εν λόγω φράγματος δημοπρατήθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων Θεσσαλίας (ΕΥΔΕ.Θ.). Η σχετική εργολαβία ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2021 και τότε η Ε.Υ.Δ.Ε.Θ. προσκάλεσε τον Τοπικό Οργανισμό Εγγείων Βελτιώσεων Πηνειού (Τ.Ο.Ε.Β.) να το παραλάβει και να το λειτουργήσει, λόγω της χωρικής αρμοδιότητάς του, όπως συνέβη και με το φράγμα Σμοκόβου και τον Τ.Ο.Ε.Β. Θεσσαλιώτιδας. Ο Τ.Ο.Ε.Β. Πηνειού, ένας καθ' όλα υγιής και ανταποδοτικός οργανισμός, δήλωσε στους αρμόδιους φορείς τη ρητή προθυμία του να αναλάβει φορέας διαχείρισης, με την προϋπόθεση αφ' ενός της κρατικής βοήθειας -εφ' όσον το ετήσιο κόστος λειτουργίας του φράγματος (φύλαξη, συντήρηση, λειτουργία κ.α.) αποτιμάται σε πολλές χιλιάδες ευρώ και η αποκλειστική ανάληψη του κόστους από τον Τ.Ο.Ε.Β., σε συνδυασμό με την ενεργειακή κρίση, θα έθετε σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία του Οργανισμού-, και αφ' ετέρου της επισκευής από ζημιές και κλοπές, όπου κρίνεται αναγκαίο.

Μετά από πολλές συνομιλίες, διαπραγματεύσεις και άσκηση πίεσης εκ μέρους των φορέων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας να αναλάβει προσωρινά το κόστος της λειτουργίας και της συντήρησης του εν λόγω φράγματος, μολοντί κάτι τέτοιο δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές της, έως ότου εξευρεθεί μόνιμη λύση, τη λειτουργία του φράγματος ανέλαβε τελικά το περασμένο καλοκαίρι, προσωρινά και αποκλειστικά για το τρίμηνο Ιουνίου- Ιουλίου-Αυγούστου 2022, ο Τ.Ο.Ε.Β. Πηνειού "μέχρι να ολοκληρώσουμε όλες τις διαδικασίες", όπως τόνισε ο περιφερειάρχης Θεσσαλίας, κ. Κ. Αγοραστός, ενώ το κόστος φύλαξης ανέλαβε ο εργολάβος και την πληρωμή του ηλεκτρικού ρεύματος του Υπουργείου Υποδομών.

Σύμφωνα με την ιδρυτική αρχή που διέπει τους ΤΟΕΒ **α)** *"Οι Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων είναι οργανισμοί με δημόσιο χαρακτήρα, οργανισμοί κοινής ωφέλειας, **καθώς εκτελούν έργο καθ' υποκατάσταση και κατά παραχώρηση της Διοίκησης, το οποίο ελλείψει αυτών θα εκτελούσε αυτή** και ως σκοπό έχουν τη διοίκηση, λειτουργία και συντήρηση των εγγειοβελτιωτικών έργων της περιοχής αρμοδιότητάς τους και υπάγονται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων"* και **β)** *"Οι Τ.Ο.Ε.Β. και οι Γ.Ο.Ε.Β. αποτελούν τα κατά νόμο υπεύθυνα όργανα (άρ.12 του ν.δ.3881/1958, ΦΕΚ 181/Α) που έχουν αντικείμενο τη διαχείριση (δηλαδή διοίκηση, λειτουργία και συντήρηση) των εγγειοβελτιωτικών έργων (Εγγειοβελτιωτικά έργα αποτελούν τα φράγματα, οι αρδευτικές διώρυγες, οι στραγγιστικές τάφροι, τα αντλιοστάσια, μικρά τεχνικά, αγροτική οδοποιία κ.ά.) της περιοχής δικαιοδοσίας τους και διανέμουν το αρδευτικό νερό στους αγρότες.*

Επειδή το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι το καθ' ύλην αρμόδιο, προκειμένου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που απορρέουν από τη μη λειτουργία του φράγματος της Γυρτώνης, Δήμου Τεμπών και για την εξασφάλιση των αναγκαίων κονδυλίων, προκειμένου ο Τ.Ο.Ε.Β. Πηνειού να λάβει την απαραίτητη οικονομική ενίσχυση, ώστε να αρχίσει να λειτουργεί απρόσκοπτα το φράγμα Γυρτώνης Πηνειού,

Επειδή το υδατικό πρόβλημα της Θεσσαλίας είναι εξαιρετικά σοβαρό και ήδη γνωστό στους αρμόδιους και οφείλουμε πρώτα να διεκπεραιώσουμε τα μικρά έργα ζωής και ανάπτυξης στο Νομό Λαρίσης και εν συνεχεία να συζητήσουμε για την εκτροπή των υδάτων του Αχελώου στη Θεσσαλική πεδιάδα,

Επειδή τα πλεονάζοντα ύδατα του Πηνειού χύνονται άσκοπα στη θάλασσα εξαιτίας της πλήρους εγκατάλειψης του φράγματος της Γυρτώνης και από το νερό που είναι δυνατό να συγκρατηθεί θα αρδεύονταν αγροτικές εγκαταστάσεις τόσο ανάντη (στη Φαλάνη, το Δασοχώρι, το Κουλούρι, την Αμφιθέα, κ.α.) όσο και κατάντη του φράγματος (σε χωριά προς την κατεύθυνση της λίμνης Κάρλας), με άντληση νερού και παροχέτευσή του σε αρδευτικό δίκτυο που διαχειρίζεται ο Τ.Ο.Ε.Β. Πηνειού,

Επειδή η εγκατάλειψη και η παρεπόμενη φθορά του φράγματος της Γυρτώνης βλάπτουν πολλαπλώς (οικονομικά, υγειονομικά, περιβαλλοντικά), και στο σύνολό της την περιοχή του Θεσσαλικού κάμπου, πράγμα το οποίο θα οδηγήσει αναμφίβολα σε νέες, ακόμα μεγαλύτερες δαπάνες

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

Σε ποιες συγκεκριμένες και άμεσες ενέργειες προτίθεται να προβεί η ηγεσία του ΥΠΑΑΤ, προκειμένου να εξασφαλίσει την άμεση, συνεχή και απρόσκοπτη λειτουργία του ρουφράκτη της Γυρτώνης, έργο που στοίχισε σχεδόν 40 εκατομμύρια ευρώ για να συμβάλει στην άμβλυνση του υδατικού, περιβαλλοντικού, και κατά συνέπεια οικονομικού προβλήματος του κάμπου της Λάρισας, ο οποίος τελεί σε πλήρη εγκατάλειψη;

Η ερωτώσα βουλευτής

Βαγενά-Κηλαηδόνη Άννα